Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 — TELEFON: BARCLAY 6189

NO. 62. — ŠTEV. 62. — NEW YORK, FRIDAY, MARCH 15, 1929. — PETEK, 15. MARCA 1929. — VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Callesova armada obkroža Torreon.

Vlada upa, da bo vstaja kmalu zatrta

TEŽKE SILE SE ZDRUŽUJEJO ZA BOJ, DA SE POLASTE SMODNIŠKE NAPRAVE. — VTAŠKI GLAVARJI USTRELJENI. — DEZERTACIJE V MASAH. — VSTAJA SE BO KMALU IZJALOVILA, — JE REKEL PREDSEDNIK PORTES GIL.

MEXICO CITY, Mehika, 14. marca. — Federalne čete obkrožajo danes od treh strani Torreon.

Ob istem času pa vodi general Plutarco Calles vladne sile v Durango proti glavnemu mestu te države ter potiska umikajoče se vstaše po ostri bitki, v kateri je padlo baje osemdeset vstašev.

Ta trojna ofenziva proti Torreonu, močni postojanki vstašev pod generalom Escobarjem, vključuje kolone generala Almazana iz Monterey, generala Cedilla iz Saltilla in čete generala Gardenasa iz mesta Zaccatecas.

Predsedniški urad je objavil, da so federalne čete pripravljene napasti mesto od vseh strani.

Zmaga Calloesovih čet se je završila med Canitas in Durango. Štirinajst vstašev je bilo ubitih in sedem jetnikov je bilo ustreljenih. Federalnim silam je poveljeval general Medina Veyitia.

Calles je ustanovil nov začasni glavni stan v Prio, v državi Zacatecas, v bližini meje Duranga.

General Eulogio Ortiz, je zasedel Hipolito, na mednarodni železniški črti iz Paredona v Toreon. Ustanovil je glavni stan za kolono generala Almazana. Ortiz je ukazal svoji kavaleriji, naj napreduje, da podpre sile Almazana, ki se premikajo v kamijonih, radi raztrganih železniških tračnic.

Vstaši, bežeči iz Saltilla, katerega so zopet zasedle federalne čete, so zapustili devet lokomotiv in šestdeset vozov v bližini Cepeda, v državi Coahuila in ta železniški materijal so takoj zasedle federalne čete.

Predsednik Portes Gil je ponovil svoje zatrdilo, da se vstaja drobi.

— Sedaj je le še vprašanje "mopiranja", — je rekel. — Karkoli moči je imela vstaja, je bila sedaj zlomljena. Trajalo bo mogoče še en teden ali dva, vendar pa je že končana, v kolikor pride vpoštev končni izid.

Položaj na zapadni obali in na skrajnem severu je bil skrajno zadovoljiv za vlado in splošno je prevladovalo mnenje, da se bo završila odločilna bitka pri Torrenu v enem dnevu ali dveh.

Poročila od severne sekcije vstaške države Sonore, jačijo vladno upanje, da se bo končalo gibanje potom odpada vstaških sil, ki drže Naco na meji ter skušajo ustanoviti kontakt z lojalnim generalom Armetna, ki brani to obmejno točko pred pričakovanim vstaškim napadom.

UMOR IN SAMOMOR

Ustrelil je deklico, katero je ljubil ter izvršil nato samomor. — Trupla so našli v kopalnici stanovanja samomorilca.

Trupla Tomaža Cronan, starega dva in trideset let, prejšnjega lastnika restavranta ter Miss Ethel Kohler, stare sedem in dvajset let so našli v kopalnici stanovanja na zapadni 76. cesti.

Policija je rekla, da je Cronan najprvo ustrelil Miss Kohler ter izvršil nato samomor, ko si je pognal v glavo dve krogli.

Miss Kohler ter Cronan sta bila ljubimca že več let V torek zvečer je zapustila Miss Kohler svoj dom ter rekla materi, da gre v gledišče. Ko se ni vrnila ob polnoči, je postala mati vznemirjena ter obvestila policijo, da poišče njeno hčerko.

Krog enajste ure zvečer sta slišala Mr. in Mrs. Keating, kojih stanovanje se nahaja poleg onega Cronana, dva zamolkla strela, katera sta pripisovala "backfire"-ju avtomobilov. Ker ni mogla dobiti nobenega odgovora na njeno trkanje, je stopila hišna gospodinja v stanovanje z drugim ključem naslednjega dne.

Trulo Miss Kohler je bilo v sedečem položaju v vogalu kopalne sobe in njena glava je počivala v rokah. Bila je ustreljena dvakrat s pištolo. Truplo Cronana je ležalo v bližini z ranami v glavi, prsih in skozi desno oko.

Cronan je zapustil poslanico, naslovljeno na Mr. in Mrs. Kohler. V njej se je glasilo:

— Jaz obožujem Ethel, a ona najde svoje veselje v tem, da me ponižuje in žali. Jaz ne morem več prenašati tega. Bil sem njen suženj ter mi je žal za vaju oba.

KIKLJE NISO VEČ MODERNE.

HONOLULU, Havaj, 14. marca. Slikovite hula-kiklje, značilne obleke havajskih deklic, izgubljajo naglo svojo priljubljenost na otokih. Ženske višjih razredov so uvedle novo modo za mlade deklice.

TAGCART ZAPUSTIL $300,000.

INDIANAPOLIS, Ind., 14. marca. — Thomas Taggart, demokratski viditelj, ki je umrl pretekli teden, je zapustil premoženje, ki znaša nekako $300,000. Večino tega premoženja si je pridobil iz svojega hotela v French Lick, Ind.

Nesreča v Floridi je oplašila športnike

SEDEM TON TEŽKA KARA, KATERO JE VOZIL Z NAGLICO DVESTOTIH MILJ NA URO NEKI GARAŽNIK, SE JE ZADELA V SIPINO NA DAYTONA BEACHU TER BILA ZDROBJLENA. — VOZNIK IN FOTOGRAF MRTVA.

DAYTONA, BEACH, Fla., 14. marca. — Lee Bible, star dva in štirideset let ter lastnik neke garaže v Daytona Beachu, je postavil svojo neizkušenost kot avtomobilski dirkač napram mnogim prilikam slave in denarnih uspehov ter našel hitro smrt, ko je prišla njegoeva kara, vozeča z naglico več kot treh milj na minuto izven kontrole ter se zaletela v sipino.

Zroč s sipin dirkališča je bilo nekako dvajset tisoč ljudi. V bližini mesta, kjer se je pripetila nesreča, ko je zapustil Bible odmerjeno dirkališče, je stal Charles R. Traub, fotograf Pathe News. Kara je pridrvila proti njemu. Divje se je skušal umakniti na varno, a stroj ga je ujel. Njegovo truplo je bilo prerezano na dvoje.

Bible je hotel spraviti nazaj v Ameriko rekord glede avtomobilske naglice, ki je bil izgubljen v pondeljek, ko je uveljavil major Segrave nov rekord 231 milj na uro.

Segrave sam je nameraval izboljšati svoj lastni rekord, a danes zvečer je rekel, da ne bo nikdar več dirkal. J. N. White, philadelphijski športnik, kojega karo je vozil Bible, je istotako rekel, da je zanj končano avtomobilsko dirkanje.

Izkušeni vozniki dirkalnih avtomobilov, ki so bili priče nesreče, so izjavili, da je šel Bible predaleč od ven iz dirkališča ter se bal, da bo zavozil v ocean. Preveč hitro je umaknil svojo nogo z akceleratorja, ko je skušal priti nazaj na središče dirkališča, in silni pritisk je deloval kot močna zavora.

Kara se je obrnila najprvo proti morju, se nato vzravnala ter se zarila v deset čevljev visoko sipino na drugi strani dirkališča, kjer je stal Traub ter vrtil svoj stroj.

VELIKA MEGLA V PRISTANIŠČU

Plašč megle je pokril pristanišče ter zadržal številne parnike od njih pomolov. — Oviran promet.

Gosta megla je pokrila newyorško pristanišče ter Long Island zaliv včeraj zjutraj.

Pristaniški promet je bil ustavljen. Nekateri feriji so popolnoma prekinili svoje obratovanje in oni, ki so vozili, so imeli velikanske zamude. V St. George, Staten Island so bile poklicane policijske rezerve, da kontrolirajo množice, ki so polnile postaje za ferije.

Noben parnik se ni premaknil, in vlačilni čolni so ostali pri svojih pomolih.

Ko je postalo čividno, da bo ležala megla celi dan, je odposlal polkovnik Conrow, ki načeluje carinskemu enforcement uradu, osem hitrih motornih čolnov in sto mož, da patrulirajo po bregu ter pazijo na tihotapce in butlegarje.

Vidljivost so cenili na 50 korakov in v zalivu še manj.

Fall River Line parnik "Plymouth", ki ni mogel prodreti megle, da bi prišel ob svoj pomol na Cortlandt St., se je ustavil ob Whitestone Landing ter izkrcal svojih dvesto potnikov.

SMITH BOLAN.

ALBANY, N. Y., 14. marca. — Razboljen vrat je pridržal prejšnjega governerja Arthura Smitha v njegovem stanovanju. Po obisku zdravnika se je vendar lahko udeležil obeda.

FOCHOVA BOLEZEN.

PARIZ, Francija, 14. marca. — Maršal Ferdinand Foch, zavezniški vrhovni poveljnik tekom vojne, je dobro spal, kot je bilo danes oficijelno objavljeno. Njegova temperatura je znašala le malo nad osem in devetdeset stopinj.

EINSTEINOVA 50-LETNICA.

BERLIN, Nemčija, 14. marca. Mesto Berlin je poklonilo danes profesorju Albertu Einstein pravico dosmrtnega prostega stanovanja v krasnem predmestju Neu Cladow.

Ta dar je značil petdeseto obletnico njegovega rojstva ter izraz priznanja za njegove zasluge za znanost. Medtem pa živita Einstein in njegova žena popolnoma ločeno od celega sveta. Odšla sta že v torek, da se skrijeta nekje na deželi.

AMERIŠKA BOJNA LADJA "LEXINGTON"

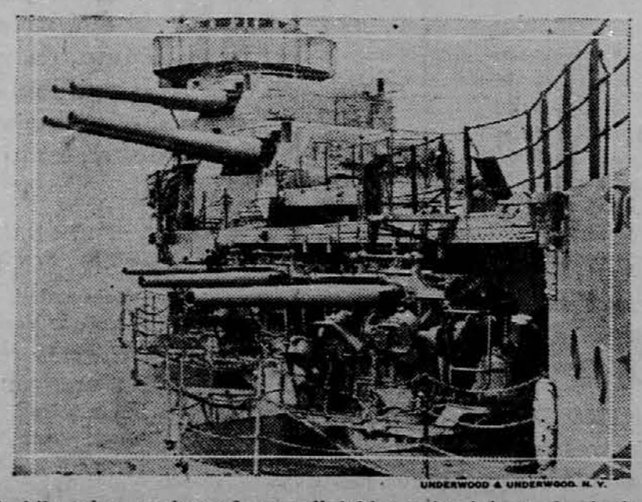

je bila tako zgrajena, da na nji lahko pristajajo zrakoplovi. Poleg tega je ladja opremljena z zbornimi topovi, ki jih vidite na sliki. S topovi je mogoče streljati v višino štirih milj.

SLOVENEC KRAIGHER O VSTAJI

Naš rojak Geo. Kraigher je dospel iz Mexico City v El Paso. — Letel je preko severnega bojišča.

Naš rojak George Kraigher, doma iz Postojne, ki je uslužben pri neki philadelphijski družbi, katera se bavi z merjenjem terena iz zraka, je bil poslan pred dvema mesecema v Mehiko.

Dne 24. januarja je pisal našemu uredništvu iz Buzones, da je zelo zaposlen in da namerava ostati dalj časa v Mehiki.

Včeraj so pa objavili newyorški dnevniki sledečo brzojavko iz El Paso:

EL PASO, Texas, 14. marca. — Sem sta dospela letalca George Kraigher in Karl Schlaet ter privedla seboj kot potnika iz Mexico City Alexandra MacNaba, atašeja ameriškega poslaništva v Mehiki.

Takoj sta odletela proti San Antonio, Texas.

Izjavila sa, da sta letala nad bojiščem ter da sta natančno videla vojaške pozicije. Največ vojaštva je v okolici Torreona.

Ko sta letela nad Chihuahuo, sta videla močno vstaško armado prodirati proti jugu.

ROCKEFELLER JE ODPOTOVAL

Mlajši Rockefeller je zapustil Egipt ter se bo vkrcal na parnik "Ile de France", da odpotuje v Združene države.

KAJIRA, Egipt, 14. marca. — John D. Rockefeller mlajši in njegova družba so se vkrcali danes na parnik "Esperia", da se odpeljajo v Ženevo, po daljšem potovanju po Bližnjem iztoku.

Skupina namerava vzeti francoski parnik Ile de France, da se napoti v Združene države.

Rockefeller je dal izraza svojemu veselju nad potovanjem ter je izgledalo, da mu je potovanje zelo koristilo radi počitka, katerega je užival ves ta čas.

VIŠINSKI REKORD.

LOWELL, Mass., 14. marca. — Pilot C. Evans je zahteval danes zase nov višinski rekord, ko je baje dosegel višino 20,200 čevljev v Gypsy Moth aeroplanu.

V zraku je ostal dve uri.

POŽAR V TOVARNI.

MONTEVIDEO, Uruguay, 14. V neki tovarni za izdelovanje čevljev je izbruhnil požar. Devet delavcev je zbežalo v neki prostor, vrata so se zaprla za njimi, da jih niso mogli več odpreti. Vseh devet je zgorelo.

HAMBURG JE DRUGO NAJVEČJE PRISTANIŠKO MESTO NA SVETU.

HAMBURG, Nemčija, 14. marca. — Hamburg je v zadnjem letu prekosil Rotterdam, Antwerpen in London ter je za New Yorkom največje pristaniško mesto sveta. Ladijski promet je skoro za petdeset odstotkov večji kot je bil v letu pred vojno.

Trocki bi v Nemčiji ne skušal agitirati

Predsednik nemškega državnega zbora se je zopet zavzel za izgnanega bivšega boljševiškega voditelja. — Če se je smel Čičerin muditi v Nemčiji, zakaj bi se Trocki ne smel. — Leta 1926 je bil v Nemčilji operiran.

BERLIN, Nemčija, 14. marca. — Carigrajski dopisnik tukajšnjega dnevnika "Zeitung am Mittag" se je dalj časa pogovarjal z bivšim načelnikom Rdeče armade, Leonom Trockim. Rekel mu je, da je njegova edina želja priti v Nemčijo. — Če bi mi dovolili bivanje v Nemčiji, — je izjavil, — bi nikdar javno ne nastopil ter bi se politično ne udejstvoval. Preživljal bi se s pisanjem svojih spominov in zgodovine ruske revolucije.

Predsednik nemškega državnega zbora, Loebe, se je ponovno zavzel za Trockega ter pravi, da ne bo prej miroval, dokler ne bo zunanji urad spremenil svojega stališča ter dal Trockemu dovoljenja.

Loebe pravi, da se je mudil Čičerin dolgo časa v Nemčiji, in kar je bilo Čičerinu dovoljeno, naj bo tudi Trockemu.

Trocki je bil v Nemčiji leta 1926 in takrat sta ga operirala profesorja Citron in Kraus na vratu.

— Edina vlada, katero sem prosil za vizej, je nemška, — je izjavil Trocki. — Vsa poročila, da sem nameraval iti v Francijo ali kam drugam, so napačna. Najrajši bi bil seveda v Rusiji.

ŠTEVILO UMOROV POSKOČILO.

Lestvica umorov o celi deželi se je podvojila od leta 1900 naprej, soglasno z neko objavo dr. Hoffmana, štatistika neke zavarovalne družbe.

Posamezna mesta so si sledila v naslednjem redu:

Chicago, Cleveland, Philadelphia, New York in Los Angeles.

POLKOVNIK LINDBEGRH ODLETEL V ZDR. DRŽAVE.

MEXICO CITY, Mehika, 14. marca. — Polkovnik Ch. Lindbergh je odšel od tukaj danes ob polenajstih zjutraj, vozeč redno zračno pošto v Brownsville, Tex. Ta skok je zaključil njegove počitnice z njegovo zaročenko Ano Spencer Morrow ter njeno družino.

10 ŽIVLJENJ UNIČENIH

Reševalci so sporočili, da so našli trupla v razvalinah, po velikem tornadu v Južni Carolini.

LIBERTY, S. C., 14. marca. — Deset oseb je bilo ubitih in na ducate poškodovanih od tornada včeraj zvečer, ki se je pojavil v mestu Six Miles v bližini tukajšnjega kraja.

Zdravniki in prostovoljni pomožni delavci so sporočili, da so našli deset trupel, ko so obiskali mesto danes.

G. Garrett, šerif iz Picknes okraja, njegova žena in trije otroci so bili ubiti in v neki drugi družini so bili ubiti istotako mati in trije otroci.

Večina domov v vasi je bila uničena. Šolsko poslopje, cerkev in vaška prodajalna so bile podrte. Nekako dvajset oseb so prevedli semkaj ter jih dali v oskrbo James Sandersa, policijskega načelnika.

TAFT PRIZNAL ZMOTO V PRISEGI.

WALDEN, N. Y., 14. marca. — Helen Terwilliger, učenka osmega razreda, je dobila danes pismo od vrhovnega sodnika Williama Tafta, v katerem je priznal svojo zmoto v besedilu prisege, ko je zaprisegel novega predsednika H. Hooverja.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	$ 9.30	Lir	100	$ 5.75
"	1,000	$ 18.40	"	200	$11.30
"	2,500	$ 45.75	"	300	$16.80
"	5,000	$ 90.50	"	500	$27.40
"	10,000	$180.00	"	1000	$54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do $30. — 60c; za $50 — $1; za $100 — $2; za $200 — $4; za $300 — $6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, *President* Louis Benedik, *Treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y
Telephone: Barclay 6189.

"UNIČEVANJE" USTAVE

Večkrat se sliši, da narod Združenih držav ustavo omalovažuje in da bo ustava kmalu le na papirju, če bo šlo še nekaj časa tako naprej.

Ta krik je slišati seveda le takrat, ko gre za osemnajsti amendment.

Druge določbe ustave, ki so največje važnosti za deželo, se sme zanemarjati oziroma omalovaževati, reformatorji pa pri tem niti z mezincem ne ganejo.

Ustava določa, da je treba vsakih deset let na podlagi ljudskega štetja nanovo urediti kongresne okraje.

Ljudsko štetje se je vršilo leta 1920, toda kongres je zamudil prilagoditi kongresne okraje izidu ljudskega štetja.

Ali so prohibicijski fanatiki, ki toliko kriče o "uničenju' ustave, kaj protestirali proti tej zamudi? Ali so zahtevali, naj se določbo izvede? Niti malo ne, kajti zanje je v ustavi ena sama določba in to je osemnajsti amendment, za vse drugo se pa ne brigajo.

Zadnjemu kongresu je bila predložena predloga, naj se urede kongresni okraji po izidu ljudskega štetja leta 1930.

Predloga je bila sprejeta v poslanski zbornici, senat jo je pa zavrnil.

To seveda n inikako omalovaževanje ustave.

Gospodj? ki tako ljubosumno ščitijo temeljni zakon dežele so enostavno zavrgli Fennovo predlogo za novo ureditev kongresnih okrajev, z navdušenjem so pa sprejeli Jonesovo postavo, ki določa za kršilce osemnajstega amendmenta deset tisoč dolarjev kazni oziroma pet let ječe.

Postava je bila sprejeta, svoj cilj so dosegli, za drugo se pa ne brigajo.

Fennovi predlogi so nasprotovali, češ, da bi imeli od nje samo mesta dobiček, manjši okraji pa izgubo.

Ustava ne dela nobenega razločka med mesti in podeželskimi okraji.

Zastopstvo v kongresu se ravna po številu prebivalstva vsake države.

Če bi morali imeti na podlagi ljudskega štetja 1920 mestni okraji več zastopnikov v kongresu, so do tega po ustavi povsem upravičeni.

Tudi glede ljudskega štetja prihodnje leto je ista stvar, in vsledtega ne kaže zavlačevati nove uredive kongresnih okrajev.

Morda hočejo čakati, da bo prebivalstvo podeželskih okrajev, v katerih se nahajajo mesta, nadkrililo prebivalstvo mest? No, v tem slučaju bi bilo treba predolgo čakati.

Ali bodo mestni okraji oropani v kongresu zastopstva, do katerega so upravičeni.

Senat je storil veliko napako, toda suhačem ne pride na misel, da bi ga opozarjali nanjo.

Dobili so Jonesovo postavo in to jim zadstuje.

ZADNJA PAPEŽEVA ARMADA

Po spravni pogodbi med Vatikanom in Kvirinalom ne bo imel papež v svoji "Citta di Vaticano" nikake vojske. Drugače je bilo v tem oziru v starih časih. Pred šestdesetimi leti je razpolagal Vatikan z lastno armado. Vrhovni poglavar papeževih čet je bil general Herman Kanzler, bivši nemški častnik. Bil je istočasno vatikanski vojni minister.

Papeževa vojska je obstojala iz orožništva peš in na konjih. Te četoe so štele 1863 mož. Topništvo je imelo 8 baterij in 996 mož, pionirske čete so štele 157 mož. Lovcev je bilo 1174. Linijski pešpolk je obstojal iz 1691 moža. Potem je bil še poseben polk Zuavov, kolonijalnih čet, ki je štel 3040 mož. Ta oddelke je bil najštevilnejši v papeževi armadi.

Rimska legija je imela 1089 mož, karabinijenski regiment 1195 mož, dragoncev je bilo 567. Četa vozotajcev je štela 166 mož. Zraven tega vojaštva je bilo še nekaj drugih oddelkov, na pr. 544 sedentarijev, 1023 skvadriljerjev in 199 mož bolniškega strežništva.

V vsem je štela papeževa armada v 50. 60. letih do leta 1870, ko je bila razpuščena okroglo 13 do 14,000 mož. Med častniškim zborom je bil eden prvih oficirjev general Zappi, Avstrijec, ki je služil mnogo let pod Radeckijem. Topništvo je vodil grof Ceini iz Modene, ki je absolviral dunajsko vojaško šolo. Sploh je imela papoška armada izredno mnogo nemških in avstrijskih častnikov in vojakov, katere je družila vdanost do poglavarja rimsko-katoliške cerkve.

Sedanja papeževa oborožena sila je zgolj formalnega pomena in ne bo povečana več kakor za 50 ali 100 mož.

Največja izprememba bo menda ta, da bo polkovnik Hirschbul pomaknjen v generalni čin. Doslej je nosil polkovniško uniformo.

POLJAKI ODOBRILI POGODBO.

VARŠAVA, Poljska, 14. marca. Sejm je ratificiral Litvinov protokol, vsled katerega postaja Kellogova proti-vojna pogodba takoj obvezna med vsemi baltiškimi narodi.

Novice iz Slovenije.

Namesto svatovanja požar.

Rokova hčerka iz Žlebiča je solvela po vsej ribniški dolini kot lepo dekle, za katero se je oziral marsikateri fant. Mnogo snubcev je imela tudi zato, ker je bilo znano, da je Kozinova vulgo Rokova hiša, kjer imajo tudi gostilno, precej petična. Hčerki Miciki se je končno le odtajalo srce in odločila se je za fanta iz Ledince pri Ribnici. Dan poroke je bil določen. Vsi ostali snubci so bili precej iznenadeni, posebno domači, ker je odšla Micika iz domače fade. Pri Rokovih pa je bilo vse imenitno pripravljeno, polno je bilo evrtja in peciva. Okoli 8. zjutraj bi imeli priti po nevesto in popoldne naj bi odpeljali balo.

6. februarja zjutraj je nevesta vstala precej zgodaj in jela pripravljati vse potrebno. Ob 7. zjutraj, ko so se vsi nahajali v spodnji hiši, so začuli zunaj obupen krik. Še preden so mogli iz hiše, so že zaslišali prasketanje ognja in strašno pokanje v podstrešju. Preplašeni so pohiteli iz hiše in nudil se ji mje grozoten prizor: plameni so objemali vse podstrešje. Ogenj se je hitro širil in vsaka pomoč je bila brezupna. V stolpu je začelo biti "uro v kraj". Prihiteli so sosedje in tudi gasilci iz Velikih Lašč so bili kmalu na mestu. Ker je vladal omenjeno jutro silovit mraz, je voda zamrznila v ceveh in v brizgalni. Pričeli so torej gasiti s snegom. Po precej dolgem napornem delu jim je uspelo ogenj omejiti in rešiti vsaj spodnji del hiše kjer je bila spravljena tudi nevestina bala. Kljub temu je škode nad 100.000 Din. Pogorela je vsa krma in živino, ki so jo rešili, so morali oddati dobrim sosedom.

Strašen je bil seveda tudi prizor za svate, ki so prišli z godbo po nevesto. Našli so namesto vesele neveste nesrečno družino brez strehe. Kljub temu pa so nevesto odpeljali in vršila se je naslednji dan skromna poroka brez vsake zabave.

Kako je nastal ogenj, ni mogoče ugotoviti. Domači so mnenja, da je bil ogenj podtaknjen, kajti takrat, ko je izbruhnil ogenj, ni bilo nikogar v podstrešju in tudi v hlevu se ni mudil nihče izmed domačih. Požar pa je nastal baš na mestu, kjer je se dotika hlev hiše. Ni izključeno, da se je kdo maščeval, morda celo iz ljubosumja. Kozinova hiša je bila zavarovana samo za majhno svoto.

Razbojniški napad v Mariboru.

Drzno razbojništvo, ki sta ga 24. februarja zvečer izvršila v Mariboru dva neznanca nad Rajkom, Ločnikom, ki je vodja Putnikove menjalnice na glavnem kolodvoru, presega celo najtajinstvenejši zločin, ki je bil doslej zabeležen v mariborski kriminalni kroniki. Po rafinirani izvedbi ropov na poštne vozove na progi Ljubljana-Grosoplje, ki so vzbudili toliko senzacijo v slov. javnosti, je razbojniški napad, ki se je pripetil 24 febr. v Mariboru, mnogo bolj genijalno in rafinirano izvršen in poštni ropi so napram temu razbojniškemu napadu naravnost navadne akcije dela zločinskih tipov. 14. febr. zvečer se je Ločnik vrnil iz pisarne na kolodvoru v svoje stanovanje na Melski cesti 10. Ker je bila njegova žena odsotna, si je privoščil mrzel prigrizek, med tem je vstopil v njegovo sobo neznanec in Ločnika vljudno prosil, naj mu zmenja 50 šilingov. Preden je utegnil odpraviti tujca, je vstopil v stanovanje še drugi neznanec, ki je prišel tudi menjati šilinge. Ločnik je ustregel tudi želji drugega neznanca in pustil jed, poleg katere je bila tudi posoda s soljo in poprom, ter odšel v sosednjo sobo, od koder je prinesel torbico z denarjem. Med tem sta se neznanca pripravila za napad. Ko je Ločnik stopil v sobo, mu je tujec vsul v oči popra in ga nato z nekim topim predmetom udaril po glavi. Ločnik se je zgrudil na tla nezavesten. Neznanca sta nato z lahkoto opravila svoj posel v stanovanju. Premetala sta vse omare in vse kote ter tudi nista prezrla blagajne. Ko se je Ločnik zavedel in pričel klicati na pomoč sosede, je videl, da je stanovanje opustošeno in oplenjeno. Iz blagajne sta zločinca odnesla razne valute v vrednosti 130.000 Din. in za 20.000 Din. raznih dragocenosti, kakor ure, juvele itd. Ker sta napadalca opravila svoj zločinski posel izredno spretno in tiho, Ločnik ni mogel dati policiji točnih podatkov o zločincema, ki ju policija zaman zasleduje. Izjavil pa je, da sta napadalca opravila svoj zločinski posel izredno spretno in tiho ter govorila nemški, nista pa po govorici sodeč niti Dunajčana niti nemško govoreča Slovenca. Mariborski policijski komisarijat je uvedel vse potrebno, da zločinca čimpreje izsledi. Obvestil je o razbojništvu vse inozemske policijske direkcije, daktiloskopiral je razne predmete in fotografiral oplenjeno stanovanje. Policijski komisarijat svari tudi pred nakupom ukradenih dragocenosti urarje, zlatarje ter vso javnost, ki naj prijavi vsakega sumljivca takoj. Ločnik je bil sicer zavarovan proti napadu, vendar trpi občutno škodo blagajna Putnika.

Pojasnjen vlom.

Orožništvo v Kranju pod vodstvom narednika Mandeljca, je po temeljiti preiskavi izsledilo in ugotovilo vlomilce, ki so izvršili vlom pri gostilničarju in trgovcu z vinom Finku v kokrskem predmestju. Vlom je izvršil poznani profesijonalni vlomilec L. Oman. Vlomilec je doma iz Tenetič pri Golniku, ki je bil zaradi tatvin neštetokrat kaznovan in zaprt.

Naslednji dan po vlomu se je Oman odpeljal iz Kranja v Radovljico, kjer je še isti dan s tovarišem poskusil izvršiti vlom v gostilni Kunstelj in kjer je bil na licu mesta zapažen in aretiran. Da je izvršil vlom v Kranju, se je dokazalo s tem, ker je v Radovljici plačeval po gostilniah s cigaretami, ki jih je ukradel pri Finku. Sedaj se Oman nahaja v sodnih zaporih radovljiškega sodišča.

Prijet prodajalec utihotapljenega saharina.

Policijski agent je zalotil v mestu nekega moža, ki je obiskoval razne stranke ter ponujal v nakup očividno utihotapljen saharin. Detektiv je odpeljal moža na policijo, kjer so mu saharin zaplenili ter uvedli proti njemu preiskavo.

Smrtna kosa.

— V celjski javni bolnici so umrle: 16. febr. 60-letna Liza Kolarjeva z Lave pri Celju. 17. feb. 37-letna Frančiška Nežmanova iz Zavodne pri Celju in 20-letna Antonija Topoletova, šivilja iz Laškega. — V mestu so umrli: 17. fsbr. v Kecenovi ulici 79-letna zasebnica Marija Koštova, doma iz Višnje vasi, in 87-letna Ludovika Kumerletova, vdova po huzarkem nadporočniku v pok. ter hišna posestnica. 20. febr. je umrl na Glavnem trgu vpokojeni polkovnik in hišni posestnik Ernest pl. Faninger v starosti 70 let.

KLOBASE

ŽELODEC IN VSAKOVRSTNO DOMA SUŠENO MESO proti poštnem in ekspresnem povzetju, ali denar naprej po 38c. funt in plačam poštnino jaz.

JOHN KRAMER

5301 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Jones predloga.

Za Glas Naroda napisal
V. P. Markov.

Par dni predno se je poslovil iz svojega urada, je predsednik C. Coolidge podpisal takozvano Jones predlogo.

S tem činom je takoj stopila v veljavo postava, ki določa maksimalno kazen pet let ječe ali plačilo deset tisoč dolarjev, ali oboje, za one kršilce prohibicijonistične postave, ki se pečajo z izdelovanjem ali transportacijo alkoholičnih pijač v trgovske svrhe. Samo za posest alkoholnih pijač bodo še v nadalje veljale dosedanje določbe.

V svojem inavguracijskem govoru, je sedanji predsednik Hoover porabil dokaj časa z izjavo, da bo gledal, da se bodo postave natančno izpolnjevale in posebno, da bo prohibicijski aparat precizno deloval, kot je bilo to do sedaj.

Takoj so se oglasili tudi vodilni butlegarji z izjavo, da se sicer zavedajo večje nevarnosti ki je nastala z novim položajem, da pa dobave alkoholničnih pijač kljub temu ne bo mogoče popolnoma zatreti. Priznavajo pa, da bo treba ves sistem dobave in transportacije popolnoma preurediti in pred vsem povišati ceno alkoholičnih pijač.

Strogosti te postave se pa večina malih kršilcev ne zaveda v polni meri, toda jo bo v kratkem marsikdo težko občutil. Posebno velja to za one okraje, kjer so sodniki že sedaj v tem oziru strogo postopali.

Predsednik Hoover je brezdvomno prepričan, da je bil izvoljen na svoje visoko mesto v prvi vrsti radi svojega suhaškega naziranja, da se dežela v pretežni večini strinja z načeli prohibicije in je torej njegova dolžnost, da načela prohibicije strogo izvede. Vsi njegovi dosedanji rekordi ga pokazujejo kot zelo vztrajnega moža, ki po svoji najboljši moči izpelje kar započne. Ker ima tudi vso zaslombo stranke, s pomočjo katere je bil izvoljen in katera stranka je ravno sedaj najbolj močna v zgodovini republike, tako, da ako se ne pripeti kaj nepričakovanega, bo Hoover izvoljen tudi za drugi termin, bodo sovražniki suše po vsej deželi dalj časa čutili težo te stroge postave.

Kakšnih metod se bodo v bodoče posluževali veliki butlegarji, je seveda samo domneva. Brezdvomno bo pa ena njih glavnih taktik ta, da bodo skušali voditi svojo trgovino iz varnega zaledja in pošiljali na ta nevaren posel svoje podrejence, ki bodo pobirali zanje kostanj iz ognja.

Lahko jim je dobiti med kriminalci, in slabotnimi karakteri, nadalje med obupanci, ki jim je v življenju že vse drugo izpodletelo, zadostno število takih, ki bodo za primerno ceno riskirali vse, tudi svobodo.

Teh metod so se posluževali do gotove mere že sedaj. Vzemimo slučaj "Al Capone". Medtem ko se njegovi gangsterji v Chicagi pobijajo z gangami njegovih tekmecev, se on solnči in prireja razkošne zabave na obrežju prelestne Floride, z denarjem, ki ga dobiva iz virov nepostavnega razpečevanja alkoholnih pijač.

Za male proizvajalce in razpečevalce pa v bodočnosti ne bo več mesta v tem opravilu. Precejšnje število njih je v preteklosti naredilo malo premoženje. Bil je denar na lahek in hiter način pridobljen, in ker so bile tudi kazni v slučaju zasačenja primeroma nizke, je marsikdo vse to riskiral. V bodoče bo v tem oziru seveda drugače. Kar je bolj razsodnih, bodo ta posel opustili, porabili drugače svoje zmožnosti in naložili svoj denar v bolj varna podjetja.

Ostali, in teh bo mnogo, bodo še nadalje skušali svojo srečo; pa si bodo skoraj gotovo prej ali slej razbili glave ob trdi suhaški steni. Ne le, da bodo v največ slučajih zapravili, kar so si do sedaj s tem poslom pridobili, bodo tudi polnili kaznilnice in prisiine delavnice, upropastili blagostanje sebi in v marsikateremu slučaju tudi blagostanje in bodočnost svojih družin.

Prerano je pa soditi, kam nas bo vsa ta borba končno privedla.

Ameriška je dežela vseh možnosti Mogoče da prohibicija kot seveda tudi, da se prohibicija omili ali celo popolnoma prekliče. Na to slednje bo treba pa še dolgo čakati in v sedanjem času ni nikakega izgleda za to.

ŽIDJE SO ZDRAVI IN DOLGO ŽIVE

Neki židovski zdravnik je izdal brošuro o življenju svojih sorojakov. Umrljivost židov v Rusiji, Prusiji in Galiciji je manjša nego pri vsh drugih plemenih. Zanimivo je dejstvo, da živijo židje, izvzemši otrok pod dvemi leti, v vzhodni Evropi dalje časa nego drugi narodi. Njihova odpornost se pripisuje po mnenju nekaterih ločitvi že iz časov, ko so bili potisnjeni v svoje "ghette," kjer so bili cepljeni in immunizirani proti raznih epidemičnim boleznim. Zlasti so odporni proti jetiki in dasi nimajo baš najčednejših hiš v v omenjenih pokrajinah, umre židov za jetiko zelo mnogo manj nego pripadnikov drugih narodov. Vpoštevati se mora še, da so židje južno pleme in pa da niso preveč udani alkoholu.

PRODAM HIŠO

4 sob v vasi Bač na Krasu, zadaj lupa in spredaj "šterna" za 50 klt. vode, sodni vrt, dolg 50 m. 21 pa širok ter 2 njivi. Podrobnosti se izve pri:— **John Tomšič Kralj, Box 189, Valdez, Colo.**
(2x 15&16)

ROJAKOM, ki nameravajo v stari kraj bodisi začasno ali za stalno, priporočamo, da naložе svoj denar pri nas. Istega jim je mogoče dvigniti v zneskih do vsake višine v jako kratkem času. Najboljši dokaz temu je sledeče pismo:

Marc 3. 1929.

SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt St., New York City

Dam Vam vedeti, da sem dobil znesek $5.340.13, ček No. 2669. Lepo se Vam zahvalim za hitro pošiljatev in Vam želim mnogo vspeha. Pozdravljam Vas in vse uradnike.

S spoštovanjem

Josip Gustinčič
Selo 47, Moste pri Ljubjani,
Jugoslavija.

Peter Zgaga

Ženske izvršujejo vsakovrstne poklice.

So zdravnice, advokatke inženirke itd.

Advokatke so še najbolj obrajtane.

Kajti advokatki ne pride noben državni pravdnik na konec.

*

Ljubezniva ženica je pulila možu steklenico iz roke in godrnala:

— Tak daj no enkrat mir. Saj piješ vino kot vodo.

— O ne, — jo je zavrnil. — Tisto pa že ni res. Toliko vode bi pa pri najboljši volji ne prenesel.

*

Kongres je dovolil štiriindvajset milijonov dolarjev za izvedbo prohibicijske postave.

Štiriindvajset milijonov dolarjev je bore malo.

To bo komaj zadostovalo za gradnjo jetnišnic, kamor bodo pošiljali kršilce osemnajstega amendmenta.

*

V nekem kraju se je završil ostuden umor. Kot morilca sta bila aretirana neki moški in neka ženska.

Ženska je bila oproščena, moški je bil pa spoznan krivim.

Toda to ni nobena novica, to ni nobena novost.

Novica bi bila, če bi bil moški oproščen in če bi bila ženska spoznana krivim ter obsojena.

*

To je resničen dogodek.

Mož in žena sa se prepirala, in ona se je tako strašno razburila, da se je onesvestila.

To pa ni kar tako. Da bi ga le videli moža, kako si je prizadeval, da bi jo spravil k zavesti.

Z jesihom jo je močil, z amonijo jo je škropil pod nosom, toda ona se ni zavedla. Ležala je ko mrtva.

Nevedoč, kaj bi počel, je poklical sosedo na pomoč.

Soseda je bila pa lepa in mlada.

Oba sta si prizadevala, da bi jo oživela pa nič in nič.

Slednjič se je poslužil skrajnega sredstva.

Lepo sosedo je objel in poljubil.

V istem hipu je omedlela žena planila kvišku in — no, pa saj si lahko predstavljate, kako je v takih slučajih.

*

Tako lepa si in tako si mlada — so očitali mlademu dekletu — pa se boš poročila s takim starcem. Res je, da je bogat, toda bogastvo ni vse. Le pomisli, do smrti boš morala biti pri njem.

— Ja, — je odvrnila, — toda do njegove, ne pa do moje smrti.

*

— Boga zahvali, da je tako kot je, — so tolažili dragega rojaka. — Boga zahvali, da ni slabše kot je.

— Čemu bi bil hvaležen, ker sem tak revež, da niti svojih dolgov ne morem plačati.

— Oh, to ni nič, če ne moreš plačati dolgov. Lahko bi bilo še slabše.

— Kako, za božjo voljo?

— Dosti hujše bi bilo, če bi bil samemu sebi kaj dolžan.

*

Dolg je vražja stvar, toda nekaterim ljudem je skoro prijetno biti dolžan. Takim, ki te nikdar ne opominjajo.

V takem slučaju je pač treba toliko časa počakati, da te opomnijo.

*

Rojak je prišel malo natreskan domov, legel v posteljo ter trdno zaspal.

Ženi se je smilil in ga je šele ob enajstih zbudila.

— Tak, vstani, no. Solnce sije že pet ur, ti si pa vedno v postelji.

— Naj le sije, naj le sije — ji je odvrnil. — Solnce je šlo snoči že ob petih spat, jaz pa šele ob treh danes zjutraj.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CLAUDE MARSEY:

SMEHLJAJ

— Gotovo vas zanima, zakaj mi vedno igra smehljaj na ustih, — je dejal Adrjen Marechal. — Nedvomno mislite, da je to samo posledica mojega mirnega, brezskrbnega značaja. Seveda ne tajim, da sem vedno vesel in dobre volje. Toda vesel sem bolj iz principa, nego po naravi. Tak sem vedno in povsod.

— In vendar, — se je oglasil nekdo, — se mi zdi, da ste kot konzul preživljali trenutke razburjenja in nevarnosti, v kateri vaša veselost ne le ni bila umestna, marveč je mogla biti tudi dokaz vaše slabosti.

— Nasprotno, bila je izraz moje sile. Verjemite mi, da človek ne doseže v življenju uspehov z obupanim in objokanim obrazom. Vesela misel, to je sreča, to je zmaga. Glejte, navedem vam primer iz listnega življenja. Datira iz časov, ko sem bil konzul v Afriki.

Bil sem dodeljen v službo v Maroku baš ob času, ko je začela francoska vojska zatirati upor nezadovoljnih domačinov. Dan za dnem so se razlegali streli in eksplozije v krajih, kjer so naši taborili. Kljub temu sem sklenil vzeti seboj tudi svojo ženo, ki me je spremljala že od najine poroke povsod. Helena, na zunaj frivolna Parižanka, je bila v resnici zelo pogumna. Sklenil sem torej vzeti jo v Afriko in z njo tudi desetletnega sinčka Jakoba.

Pristali smo v Mogadoru. Prvo leto je minilo razmeroma mirno. Mesto je bil zasedel polk senegalskih strelcev, ki so neprestano napadali upornike v okolici. Zdelo se je da so domačini v bližnji okolici miroljubni in da priznavajo našo avtoriteto.

Ta znak pokorščine me je vzpodbudil. Ker celo leto nisem videl drugega nego neskončno morje in pristanišče, kjer se je gugalo nekaj ladjic, in mesto z belimi strehami, na katere je pripekalo tropično solnce, me je obšla naenkrat nepremagljiva želja zapustiti to razbeljeno zidovje, ogledati si druge kraje in pomeniti se z drugimi ljudmi o gospodarskih, industrijskih in trgovskih zadevah. K temu me je silila ne samo uradna dolžnost, ker sem bil konzul, marveč tudi radovednost človeka, ki rad potuje po svetu.

Ker je bil upor v glavnem že zatrt, je poveljnik polka odredil, naj se sestavijo manjši oddelki, ki bi prodirali v notranjost dežele in raziskali nam dotlej še neznane kraje.

Obrazložil sem polkovniku svojo namero. Privolil je, da smem z ženo in sinčkom na konjih spremljati vojaško ekspedicijo. In tako se je zgodilo, da smo se nekega krasnega jutra napotili v neznane kraje.

Hodili smo in počivali brez najmanjše ovire. Bili smo že 60 kilometrov od Mogadora. Taborili smo v neki maroški vasi. Prebivalcev je bilo več, nego nas, toda bili so mirni, nebojeviti.

Nesrečno naključje je hotelo, da je moj sin baš v tej vasi zbolel. Vojaški zdravnik ga je pregledal in izjavil:

— Deček ima silno vročico. Ne vem, kaj se razvije iz nje. Gotovo pa je, da ne more nadaljevati naporne poti. Ostati mora tudi in nekdo mu mora streči.

Položaj je bil zame obupen. Od poveljnika nisem mogel zahtevati, da zadrži kdove kako dolgo svojo četo na ljubo mojemu sinu v vasi, dasi bolezen morda ni bila tako nevarna, kakor je trdil zdravnik. Vendar sem pa zaupal poveljniku svojo bojazen. A on mi je dejal:

— Res je, ne morem se zadržati tu. Imam strogo povelje prodirati nemudoma dalje. Vi pa lahko mirno ostanete tu s soprogo, ki bo stregla bolnemu sinčku. Pustim vam tu zdravnika in za vsak slučaj dva vojaka. Sicer se pa nikar ne bojte, dežela je mirna, prebivalstvo ni sovražno razpoloženo napram Francozom, kakor ste se mogli sami prepričati. Naša ekspedicija bo v petih dneh končana. Prepričan sem, da bo vas sinček dotlej zdrav ko riba. Potem se pa vrnemo skupaj v Mogador.

Drugi dan je vojaštvo zapustilo vas in ostal sem sam s Heleno in zdravnikom. In vsi trije smo imeli samo eno misel: boriti se proti tajni bolezni, ki je priklenila Jakoba na posteljo.

Minila sta dva dneva, polna strahu in negotovosti. Bolnika je tresla mrzlica, silna zaspanost ga je mučila. Ponoči se mu je bledlo. Ah, zagotavljam vas, da mi takrat ni bilo do smeha!

In vendar sem se moral smejati.

Naslednjega dne proti večeru me je poklical eden vojakov, katera je nam pustil poveljnik, v kot in mi začel pripovedovati, kaj je bil prav kar zvedel. Izprehajal se je po vasi in slučajno je slišal pogovor dveh Maročanov:

— Francoski vojaki so odšli, — je dejal prvi, — a ti, ki so ostali v vasi, so bolni. Nihče jim ne more prihiteti na pomoč. V naših rokah so.

— Da, toda moramo se prepričati, če se lahko branijo, — je menil drugi.

— Kako?

— Drevi jih posetimo.

Poročilo zvestega vojaka me je navdalo s strahom. Že sem videl, kako se je vsa vas uprla proti našim in kako oblegajo uporniki našo iz ilovice zgrajeno kočo, ki jih ne more prav nič ovirati, da bi nas ne pomorili.

Povedal sem ženi in zdravniku brez ovinkov, v kakšnem položaju smo. Odgovorila sta v en glas:

— Saj imamo puške in revolverje. Se bomo pa branili.

Braniti se! Seveda, to je bila edina nada. Toda kljub temu je nas čakala neizogibna smrt, kajti boriti bi se morali proti znatni premoči. Ali bi ne bilo bolje upati na kak čudež?

Razmišljal sem o kaki bojni zvijači, ki bi nas brez krvoprelitja rešila, ko so nam nenadoma napovedali poset dveh poglavarjev nekoč upornega plamena. Vojak ju je privedel k meni in služil je nam za tolmača. Pogovor se je razpredel.

Po mnogih izrazih spoštovanja in brezmejne udanosti je vprašal prvi Maročan:

— Kako je mogoče da so vas vaši bratje zapustili?

To vprašanje me ni spravilo v zadrego. Odgovoril sem z neverjetno hladnokrvnostjo in samozavestjo:

— Naši bratje nas niso zapustili. Vrnejo se takoj. Sicer pa, če bi jih potreboval, zadostuje pritisniti na tale gumb (pri tem sem položil prst na prožino fotografnega aparata), pa me zaslišijo in takoj prihite nazaj.

Zdelo se je, da Maročan verjame moji drzni laži. Vendar je pa še vprašal:

— Kaj niste bolni?

— Mi bolni?

Kakor da bi hotel dokazati, da imam železno zdravje, sem se potrkal ponosno na prsa.

— Torej.... se čutite tu povsem varne?

Okleval sem z odgovorom. Za hip sem pomislil, kako bi mu dokazal našo moč in samozavest. In tisti hip je zmagala moja železna volja: pokazati se vedno in povsod s smehljajem na ustih.

In tako sem se na ves glas zasmejal.

Tako od srca se menda še nikoli nisem smejal.

Po tem sem zagledal v kotu otroško trompetico, se katero se je Jakob tako rad igral. Pograbil sem jo, jo nastavil na usta in zatrobil poskočno polko.

Žena me je začudeno gledala misleč, da se mi je zmešalo.

— Poj! — sem ji zaklical.

Takoj je razumela, kaj sem hotel doseči s tem. In dočim sem jaz na vso moč trobil, je začela ona peti, sprva z drhtečim, pozneje pa z močnim in prepričevalnim glasom. Kaj je pela? Tega vam ne morem povedati. Nekake kuplete iz operet, arije iz koncertnih kavarn, vmes pa marseljezo. Naša dva vojaka sprva presenečena, pozneje pa navdušena, sta ploskala po taktu kakor divja.

Ko sem nehal trobiti, mi je sapa že pohajala. Maročana sta široko odprirala usta in strmela. Bila sta prepričana, da nam ne prede tako slaba, kakor sta mislila. Da, bila sta še preveč prepričana kajti naslednja dva večera sta znova prišla in s Heleno sva morala koncert ponoviti.

Končno, petega dne, so nam sporočili, da se je francoska četa vrnila. Bili smo rešeni. In ker sreča nikoli ne pride sama, je sinčkova vročica popustila in zdravnik mi je jamčil, da bo kmalu okreval.

No torej, gospoda, zdaj veste, zakaj se vedno smehljam.

CENEJŠA BRZOJAVNA IZPLAČILA

PRISTOJBINA ZA CABLE LETTER ZNAŠA SEDAJ SAMO

75c.

Znižanje stroškov za brzojavna denarna nakazila v Jugoslavijo in Italijo je primerno ravno sedaj ko mislite svojim v domovini poslati pisanko.

Za najboljšo postrežbo obrnite se na —

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York City

NAZNANILO.

Naročnikom v državi **Pennsylvania** naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal zastopnik našega lista

Mr. Joe Černe

in ga obenem rojakom toplo priporočamo. **Uprava lista.**

Razmere v rdeči armadi.

Vojska Sovjetske Unije, rdeča armada, je kreacija Leva Trockega, ki je na razvalinah carske vojske z brezprimerno energijo, strogostjo in krutostjo ustvarij bojno organizacijo za obrambo pridobitev revolucije in za pohod proti buržujskemu zapadu. Ko so Trockemu poverili vojni komisarijat, se je lotil nekdanji židovski antimilitarist z vso vnemo svojega posla. Kot najvišji vojaški dostojanstvenik je pridno posečal predavanja na vojni akademiji ter se učil taktike in vojaške organizacije. Z rastočim redom je rastla tudi popularnost Trockega v vojski, ki ljubi stroge in neizprosne, toda pravične poveljnike. Obenem s to popularnostjo med vojaki pa je rastlo nezaupanje do Trockega v vodilnih političnih krogih. Začuli so se glasovi, da gradi Trockij armado zase in da se pripravlja za vlogo rdečega Napoleona. Ustvaritelj rdeče armade je moral zapustiti torišče svojega uspešnega dela.

Vendar današnja rdeča armada temelji v bistvu na smericah, ki jih je slabosti, ki so lastne vsem revolucijonarnim armadam. Po vzgledu francoske revolucije je tudi v ruski revolucijonarni armadi uvedena instituicija civilnih političnih komisarjev, ki bde nad delovanjem posameznih poveljnikov in skrbe zlasti za to, da se preprosto vojaštvo ne naleze kakih nazorov, ki bi bili v nasprotju z edino pravilno revolucijonarno miselnostjo. Ti komisarji se trudijo, da obdrže svojo veljavo kljub poveljnikom, ki zopet zahtevajo od svojih podrejenih slepo pokorščino.

Ta vsakemu pravemu vojaškemu organizmu škodljivi dualizem se v rdeči vojski opazi čimdalje bolj. Inozemski vojaški strokovnjaki so edini v sodbi, da sovjeti nimajo vojske, dasi imajo milijone vojakov. Moderna vojska ne sestoji iz poveljnika in vojakov, marveč je to tako kompliciran organizem, da mu lahko poveljujejo samo ljudje, ki so upravno in tehnično izvežbani do najmanjše podrobnosti. Po splošni sodbi strokovnjakov pa je ravno to najslabša stran rdeče armade. Ta pojav je seveda le prehodnega značaja in se bo kader višjih oficirjev izpopolnjeval od leta do leta z možmi, ki bodo kos vsem zahtevam, toda rdeča vojska boleha ravno na instituciji političnih komisarjev, ki ni primerna za mirno delo v vojski, dasi se je izkazala na bojnem polju v meščanski vojni kot izvrstna.

Danes rdeča armada ne predstavlja ideološke celote, dasi so to zatrjevali vsi časopisi in vsi oficijelni govorniki pri nedavnih slavnostnih dnevih rdeče armade. Tiha in energična borba se vrši v sovjetski vojski med dvema skupinama. Eni stojita na čelu Budjonyj, bivši carski konjiški narednik, znani voditelj rdeče konjice v poljsko- ruski vojni, in Vorošilov, vešč vojskovodja iz meščanskih vojn. Ta dva zahtevala kot vojaka ukinitev vpliva političnih funkcijonarjev v armadi in odstranitev pritiska na kmetsko ljudstvo, ki daje pretežni kontingent vojaštva. Skupina obeh imenovanih teži za tem, da se vzpostavi čim tesnejša zveza komandnega sestava s preprostim vojakom in vojske vodtelja politične uprave v vojski pa temu odločno nasprotujeta, češ da bi bil tesen spoj med armado in kmeti grob revolucijonarne armade, ki ima glavno nalogo, da doma utrdi komunizem in ga o pripravni priliki na bajonetih ponese preko sovjetskih meja. Avtor teprograma je Trockij, ki je v vsakem oziru nepomirljiv komunist, zahtevajoč absolutno prevlado šibke plasti delavskega proletarijata nad ogromnimi masami kmetskega naroda.

Borba med obema skupinama se vrši tajno in vztrajno ter ni v korist enotnosti vojske. Vorošilov ima to prednost, da kot vrhovnil komandant odloča o zasedbi mest v vojski neprestano sklieujeta politične konference v vojašnicah in ustvarjata edinice proti Vorošilovu in Budjonemu. Dnes sovjetska javnost natančno ve, katere vojaške edinice so za Vorošilova in katere za Unšlihta.

Široke plasti vojaštva naravno podpirajo prizadevanja Vorošilova in Budjonega, ki sta se izkazala kot junaka bojevnika, proti političnim komisarjem, ki radi svoje, često odiozne službe niso priljubljeni. Ravno o priliki februarskih slavnosti rdeče vojske se je pokazalo, da imata prva dva silno zaslombo pri narodu. Politične skupine oddelkov so priobčile v preteklih dnevih na tisoče pisem, ki dokazujejo, kako zelo so se višji oficirji oddaljili od preprostega vojaka in zahtevajo remeduro tega stanja. Vorošilov in Budjonyj občutita to nesoglasje med komandnim sestavom in vojaškimi masami, zato se trudita doseči pomirjenje. Njun postulat je iztrebljanje vpliva političnih komisarjev in morda ni daleč čas, ko se jima bo to posrečilo. S tem pa bo zopet ukinjena ena izmed pridobitev revolucije, kakor se izraža opozicija Trockega vselej, kadar sovjeti napravijo nov korak iz revolucijonarnega stanja v pravcu zdrave evolucije.

DRUGI VAL "FLU" KAJ LAHKO PRIDE

Poročilo javne zdravstvene službe v Washingtonu, D. C., pravi, da po sedanjem lahkem navalu influence, lahko pride hujši val te bolezni, v tem času mraza in hladnega vremena. Pazljivost ljudstva, in pravočasne omejitve so rešile življenje mnogim ljudem.

TRINERJEVO GRENKO VINO

je zelo važno zdravilo v tem času, ker on očisti drobovje, in ojača odporno silo vašega telesa, bolj kot katera druga stvar. Odpravlja zaprtje in urejuje prebavo. "Garrett Hill, 11. feb. — Trpel sem na zaprtju in slabi prebavi. Sem zelo zadovoljen z učinkom Trinerjevega grenkega vina. Oboje je hitro izginilo. Fiarino Bucci." Pri vseh lekarnarjih. Brezplačni vzorec se dobi pri Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Adv.

Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo za Greater New York in okolico, ink.

ODBOR 1929:

Predsednik:
FRANK HOTKO
402 E. 92nd Street,
New York City

Podpredsednik:
MICHAEL UREK,
1715 Gates Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK,
56 Ten Eyck Street,
Brooklyn, N. Y.

Blagajnik:
PETER RODE,
323 Alpha Place,
Glendale, L. I.

Zapisnikar:
MARTIN COREL,
67 Scholes Street,
Brooklyn, N. Y.

Nadzorni Odbor:
ANTHONY KOSIRNIK,
10121 - 85th Rd.,
Richmond Hill, L. Isl.
FRANK LUPSHA,
421 Morris Avenue,
Rockville Center, L. Isl.
JOHN JURKAS
355 So. 4th St.,
Brooklyn, N. Y.

Kdor izmed rojakov ali rojkinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele pozna kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačala že skoro 13 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtne podpore ter ima v blagajni nad $15,000.00.

Društvo zboruje vsako tretjo soboto v svojih društvenih prostorih v Beethoven Hall, 5. St. med drugo in tretjo Ave., New York.

ADVERTISE in "Glas Naroda".

Rokodelska visoka šola v Nemčiji

Rusko trgovinsko ministrstvo se je odločilo za ustanovitev nove visoke šole v Berlinu, ki ji bo namen centralizirati vsa nemška, rokodelska stremljenja. Zavod bo prvi te vrste v Evropi in bo imel celo vrsto oddelkov za narodno gospodarstvo, trgovsko in tehnično obratoslovje, produkcijo, prodajo itd., potem pa še razne laboratorije, delavnice in podobno. Šola je namenjena strokovnim učiteljem in mojstrom.

POSESTVO NAPRODAJ

v vasi Zupelevice, fara Kapela pri Brežicah na Štajerskem. Licitanta bo 14. aprila ob treh popoldan na prostorih, mene bo zastopal moj brat **John Urek, Brezje, štv. 18, pošta Pišece, Štajersko, Jugoslavija.**

Če ne bo kupca za celo posestvo, bo prodano po parcelah.

Kdor se zanima, naj piše lastniku: — **Mike Urek, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.**

OGLASI

naj se ANTON MASTNAK, ki je že 18 let v tej deželi, žena je pa doma. Svoječasno je bil v Minnesoti, a zdaj se nahaja v Cle Elum, Wash. Ženo tolaži, da je bil ponesrečen, ali da je brez dela, mesto da bi ji kaj pomagal. Kdor ga pozna, naj ga opozori na ta oglas. — Naslov od žene je: **Tona Mastnak, Litija, Jugoslavija.** (2x 15&16)

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA SAMO **$1.=**

(Za Canado $1.20 s poštnino in carino vred.)

Poštnino plačamo mi in pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadoščajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMELJEVIDU lahko natančno ugotove, kje se je zgodila kaka nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 88, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ozirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GAUCHO

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

29 (Nadaljevanje.)

— Sedaj razumem, senjor Gaucho! Gre za vaše življenje! — je vzkliknil.

Gaucho se je vzravnal in njegova navidezna brezbrižnost je v hipu izginila.

— Pričel bom od početka in tudi vi boste razumeli.

Miguel je izpraznil sedaj eno čašo svojega lastnega pridelka.

— Potem ko ste vi izginili pred eno uro ali dvema, se je prebudil kapitan, ki je spal po dolgem popivanju, strašno slabe volje. Vprašal je za vas in ko mu je neki vaščan rekel, da so vas videli odjahati iz mesta, je postal zopet tako zapovedovalen kot je bil poprej, ko so dospeli vaši možje.

Oči gostilničarja so žarele od srda.

— Zahteval je še več pijače, a mi ni plačal ničesar. Ko mu risem hotel postreči, je potegnil svoj revolevr ter mi pretil, da me ustreli. Ubogal sem in potem, ko je odposlal enega služabnika, da poišče njegovega pribočnika, sem vedel, da se zbira nesreča.

— Nekoliko pozneje je prišla Rosita, deklica, ki se je prepirala s Chaquito pri plesu, v prostor. Splazila se je h kapitanu ter se mu nasmehnila. Ko se mu je pridružila pri vinu, sem videl, kako je šepetala nekaj, kar se ni tikalo ljubezni. Izgledalo je, da se je zelo streznil. Nato pa se je zasmejal naglas ter udaril po mizi z revolverjem.

— Poslal je druge moje goste iz prostora in ko so se vsi člani vaše tolpe razpršili po vasi, so odšli ven tudi vaški postopači, ne da bi mi plačali.

— Bili mo sami, kapitan, deklica in jaz. Zaklical ji je: — Odhiti domov v svojo hišo ter se pripravi za potovanje. Ti si pretkana punca in jaz te bom dobro pogostil ko bova dospela v mesto. Moj guverner te bo nagradil dobro za to! Midva bova bogata! — Ona je čakala. Ona je čakala, dočim je on odšel proti meni.

— Izdal sem dosti denarja v tvoji umazani luknji! — mi je rekel ter zamahnil s svojo pištolo name. — Sedaj ga bom vzel nazaj z obrestmi. — Prisilil me je oditi v majhno sobo za baro ter potegnil ven slehrni peso, katerega sem imel. Prišla sva nazaj semkaj noter. Imel je še več pijače in deklica, Rosita, mu je skušala odnesti denar. —

— Ne sedaj, — je zakričal. — Lahko zastražim to s svojim življenjem. Odhiti po svoje obleke ter mi preskrbi konja. Jaz bom poravnal svoj račun s tem tolovajem, — s čemur je mislil name.

Stari mož se je tresel od razburjenja.

— In kdaj je dospe dobri Sanchez na pozorišče? — je vprašal banditski glavar.

— Jaz ne vem, — je odvrnil Miguel. — Moj služabnik se ni nikdar vrnil. Mislim, da je bil preveč preplašen. Jaz nisem čul nobenega šuma zunaj ter domneval, da sem izgubljen. Kapitan se je naslonil preko bare, z revolverjem, pripravljenim zame.

— Povej psu Gauchu, ko se bo vrnil, da bo zajet med dvema ognjema, brez vsakega bega v onem, enem samem gorskem prelazu. Jaz odhajam, da poiščem drugo armado Ruiza, da ojači in podpre Rocosa.

Smejal se je ter razbil še ducat dobrih steklenic iz same podlosti.

— Nato pa je izpremenil svoje misli.

— Ne, jaz nočem, da bi mu ti to pripovedoval. Boljše je presenetiti Gaucha od zadaj! Jaz vas bom ustrelil, ker ste tatinski prekupčevalec slabe pijače! Vi ne boste dali nobenega svarila, potem ko bova odšla deklica in jaz proti Iztoku! Vaš umor bodo naprtili enemu banditov in to bo nadaljni zločin na rovaš njih voditelju.

— Dvignil je orožje za strel, — ko je izdajalka Rosita, katero sem hranil ter zalagal s pijačo skozi leta, pobegnila skozi zadnja vrata. Ravno takrat pa sem čul strel z nasprotne strani sobe. Bil sem rešen!

Oči gostilničarja so se nopolnile s solzami, ko je pokleknil pred mizo ter dvignil roki proti smehljajočemu se banditskemu glavarju.

— Veliki Gaucho! Vi in vaši možje so rešitelji ubogih! Jaz vam bom služil z veseljem vse svoje življenje z vsem, kar imam!

— Jaz se ti zahvaljujem, Miguel, — se je glasil mirni odgovor. — To je način Gaucha, kako zahvaliti se za prijaznost. Ti si me že rešil pogibelji. Sedaj vem, da je nevarnost zadaj. Naj pride Ruiz na čelu vsakega vojaka v njegovi provinci! On bo prišel prepozno.

Obrnil se je proti Lupu, predstavil hitro oba rekruta ter pričel jadrno dajati povelja.

— Prebudite može, kjerkoli se nahajajo. Imeli smo dan igre in veselo noč. Čas je pričeti z ježo k naši slavi. Ni i minute se ne sme izgubiti!

Celo stari Miguel se je predramil vspričo pomembnosti njegovih besed.

— Prinesel vam bom kave in nekaj živil, predno odidete skozi noč, — je zavpil, ko so odšli drugi po svojih opravkih.

— Boljše tiho, — se je zasmejal Gaucho z nežnim bleskom v svojih očeh. — Prebudi malo deklico zgoraj ter jo pošlji navzdol, da se poslovim od nje. Njeni kremplji so zapraskali krasen spomin v mojo jekleno dušo!

Dvanajsto poglavje.

BANDITI NA POTU USMILJENJA.

V teku pol ure se je završila v mali, speči vasi San Benito nenadna, hitra izprememba, ki jo je prebnudila iz stoletja zaspanosti. Virilnost in robustno zdravje sta spravila pokonci vse, neglede na prejšnje popivanje, kakorhitro so se oglasili glasovi Lupa. Sancheza in drugih odposlancev Gaucha.

Plamenice iz smrekovega lesa so zablestele po cestah, ko so bili poniji osedlani za potovanje. Vaščani, še vedno zaspani, so stali pri oknih ter se čudili novemu duhu, ko so se jezdeci vrstili v različne skupine.

Beseda se je razširila po vrstah, da bodo na koncu naslednjega dne zagledali Mesto čudežev. Po tem, so vedeli, da bo njih fantastični voditelj trpel le malo zavlačevanj.

Razdelitev plena bo kmalu njihova.

Njih pesmi so že odmevale skozi ceste, ko so njih nebrzdani poniji udarjal s kopiti ob tla.

Več kot en pes, ki si je drznil zalajati, je plačal s svojim življenjem za svojo drznost.

Kljub temu pa je bilo vendar vse tako razveseljivo in prijazno kot prejšnji večer, tekom gostovanja.

(Dalje prihodnjič.)

Bohumil Bauše

Živalska duševnost.

Ničesar ni v duši, kar ne bi bilo v čutilih. Naši čuti so nekaka okna, skozi katera zremo v vnanji svet. Prirodopiscu je bila vsekdar velika uganka, koliko so dojmi ki jih prinašajo njihova čutila, podobni našim in ali nimajo živali smislov, ki jih niti ljudje ne zaznavamo?

Nobenega dvoma ni, da so živalski počutki v marsikaterem pogledu drugačni od naših. Saj so tudi njih čutila drugače ustrojena in se češče nahajajo na drugih mestih. Tako imamo bitja, ki jim je priroda dala oči zadaj, ušes na nogah in ki pojejo ob straneh telesa. In četudi temeljito poznamo nežni ustroj živalskih čutil, vendar vemo kaj malo o tem, na kak način ta bitja zaznavajo vnanji svet.

Dovolj je znano, da vsaka žival in rastlina obstoji iz stanic. Nekatera nižja bitja so celo enostanična. A kakšen čudež vam je takale posamezna stanica! Kaj vse mora storiti! Raste, sprejema in presnavlja hrano, izloča neprebavljeno in se deli na nadaljnje stanice.

Nekatera enostanična bitja si celo izbirajo hrano, prebavljajo, rastejo in se razmnožujejo, gibajoč se, kolikor se jim zljubi. Početki teh bitij so brez dvoma vrlo nejasni in megleni; zavest bomo v njih zaman iskali. Na mehko snov — protoplazmo — iz katere obstoji njihovo drobno telesce, vplivajo svetlobni in zvočni valovi, vendar pa prav slabo. Ljudje teh bitij ne vidimo s prostimi očmi.

Pri večjih živalih pa opažamo v izgradnji telesa čedalje večjo delitev dela, z njo vred pa tudi večjo dojemljivost za vnanji svet in večje duševne sposobnosti. Ako pa so njih čutila drugače ustrojena nego naša tedaj se jim mora tudi svet videti v drugačni sliki. Težko si n. pr. zamislimo kakšen svet se neki zreali v očeh kake žuželke ki ima iz mnogih očes zložene vidne organe. Z poizkuse se je dognalo, da n. pr. mravlje zaznavajo ultravijoličaste žarke, ki jih človeško oko ne razloči. Ondi, kjer se nam zdi vse črno ali enobarvno, vidi oko žuželk nemara še razne krasne barve.

Podobno je pri zvoku. Nekaterih glasov naše uho ne sliši, ker so preslabi, medtem ko se žuželke z njimi sporazumevajo. Tako vidimo pri teh ali onih žuželkah, kako uporabljajo organ, ki je brez dvoma določen za dajanje glasu, toda glasu ne slišimo, četudi se tolikanj trudimo, da bi ga zaznali.

Vedenje žuželk, pa tudi psov nam pričuje, da obstoje vonji, ki jih naš voh več ne občuti, medtem ko so za te živali izredno važni.

Sokol, ki je iskal hrano, je opazil v daljavi 150 m tik nad zemljo poletavajočo žuželko in se je vrgel nar vnost na njo, nato pa je jadrno zletel na prejšnje mesto. Jastreb, ki s svojimi ostrimi očmi neprestano preži na plen, opazi vsako malenkost. Živali uporabljajo svoj pogled, da si najdejo hrano in da se z druge strani zavarujejo pred sovražnikom. O posebnosti njihovega vida pričuje tudi to-le: Pred neko kačo (gož) so postavili žabo. Dokler je le-ta mirovala, je kača ni opazila, brž ko pa se je zganila, je planila po nji. Tako je tudi pri nekaterih drugih živalih, ki opazijo predmete samo detaj, če se gibljejo.

O sluhu lahko domnevamo, da tudi pri živalih, ki imajo razvit organ, vpliva zvok ali glas zgolj dražilno: počutek je bodisi prijeten ali pa je žival nasproti njemu ravnodušna. Dobro zaznava glasove, ki jo vabijo ali svare, kar dokazuje, da je sluh zgolj pripomoček za iskanje plena ali za ohranitev pred sovražnikom, vrhu tega pa se z njim živali sporazumejo med seboj, če nimajo v ta namen popolnejšega organa. Sluh nima tedaj nikjer v živalstvu toli važne vloge kakor pri človeku, kateremu je posredovalec višjega duševnega življenja in pomožni organ pri govorjenju; brez njega se ni bi govor nikdar razvil. Sluh je tudi ustvaritelj glasbene umetnosti.

Za spoznavanje vnanjega sveta imajo živali najrazličnejše orgne tipa v podobi tipal, lusk, peres itd. Nobeden pa se ne more meriti s pomenom človeške roke, ki je cela poduševljena. Ondi pa, kjer se tipalni organi uporabljajo za oprijemanje, n. pr. roke pri opicah, zaznamujemo že napredek v duševnem razvoju. Nič manj se ne uveljavljata na tem področju oba kemična čuta okus in voh, ki imata v živalskem svetu eno izmed prvih mest. Voh je sploh poglavitni voditelj živali in njen največji "duševni" organ; na višjih duševnih stopnjah pa se njegov pomen vrlo zmanjša, četudi je še tako raznežen.

PREVLADOVANJE POSAMEZNEGA ČUTA

Pri živali vedno prevladuje ta čut nad onim in ostalimi, tako da se govori o očesnih, vohalnih in drugih živalih. Naj našo trditev ilustrira ta-le primer:

V neki ulici je trgovina z živalmi, kakor jih imamo več v velikih mestih. Tu lahko opazite, da se mimogredoča mačka ustavi pred izložnim oknom in zre z lesketajočimi se očmi na v oknu skakljajoče ptičke, ugibajoč, kako bi se jih polastila. Izmed številnih psov, ki gredo mimo okna, se noben ne ozre nanj, čeprav so ondi zajci, veverice itd. Odkod ta razlika? Pri mački je izmed čutil najbolj razvito oko, torej enako kot pri človeku. Pes pa ima najbolj razvit voh. Boljše ko so oči, tem slabši je voh in narobe. Vsa bistrooka bitja (vštevši človeka), kakor n. pr. opice, mačke, žirafe itd., imajo slab voh, medtem ko živali z močno razvitim vohom, kakor n. pr. sloni, konji, psi, goveda, medvedi, volkovi slabo vidijo.

Na ta način si tedaj razlagamo, da se pes in mačka tako različno vedeta pred izložbo živih živali. Živali bodo opazili v oknih človek, mačke, opice, ptice, roparice itd. Vonj pa ne prodira skozi šipe, zato so psi popolnoma ravnodušni. Ali ni čudno, da severni jelen zavoha človeka že v daljavi 500m, ali da je pes iz daljave 1500 m zasledil ž vohom stopinje severnega jelena?

Zaradi prevladanja enega izmed čutov se razvije pri živalih neka enostranost, zakaj bolj ko osredotočijo svojo pozornost okoli enega čutila, manj se zanimanjo za počutke ostalih čutil. Človekova prednost je v tem, da s harmoničnim razvojem vseh čutov razvija znatno večje zanimanje za vnanji svet, tako pa tudi neprimerno bogatejše duševno življenje.

(Dalje prihodnjič.)

Nezadovoljni beračі

Občinski zastop v Szegedu na Madžarskem je sklenil, da se odpravi poulično beračenje. Sporazumno z dobrodelnimi društvi se je naprosilo vse imovitejše meščane, da bi podpirali revеže in beračе. Ti so se rade volje odzvali in določilo se je revežam kraje, kjer bi odslej dobivali podporo ali prehrano. Voditelji beračev so se posvetovali o ukrepih magistrata in se izrekli proti njim, češ da je dosedanje beračenje boljše in nese več. Hoteli so sklicati zborovanje beračev pa ga je oblast prepovedala.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naseliniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebno, bodisi v najbližji naseliniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje može s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvota.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljencev letno. Do polovice te kvote so upravičeni stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljank, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in poljedelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošenj za ameriškanske vize.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street

Kretanje parnikov .. Shipping News

16. marca:
Arabic, Cherbourg, Antwerpen
Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Conte Grande, Napoli, Genova

19. marca:
Westphalia, Hamburg

20. marca:
Leviathan, Cherbourg

21. marca:
Presidente Wilson, Trst
Berlin, Bremen

22. marca:
Aquitania, Cherbourg

23. marca:
Deutschland, Hamburg, Cherbourg
Augustus, Napoli, Genova

26. marca:
Columbus, Bremen
Republic, Cherbourg, Bremen

28. marca:
Stuttgart, Bremen, Boulogne Sur Mer
Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

29. marca:
Ile de France, Havre
Berengaria, Cherbourg

30. marca:
Vulcania, Trst
Hamburg, Hamburg, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Ryndam, Boulogne Sur Mer Rotterdam

3. aprila:
America, Cherbourg, Bremen

4. aprila:
Dresden, Cherbourg, Bremen

5. aprila:
Paris, Havre, (Izlet)
Olympic, Cherbourg

6. aprila:
Albert Ballin Hamburg, Cherbourg
Conte Biancamano, Napoli, Genova

10. aprila:
Mauretania, Cherbourg
Leviathan, Cherbourg

11. aprila:
Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen

12. aprila:
New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Homeric, Cherbourg
Roma, Napoli, Genova

13. aprila:
Minnewaska, Cherbourg
St. Louis, Hamburg, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen

15. aprila:
Reliance Cherbourg, Hamburg
Berlin, Cherbourg, Bremen

17. aprila:
Aquitania, Cherbourg
Karlsruhe, Boulogne Sur Mer, Bremen
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

19. aprila:
Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Ile de France, Havre
Majestic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen

20. aprila:
New York, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli Genova

23 aprila:
Columbus, Cherbourg, Bremen

24. aprila:
Berengaria, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen

25. aprila:
Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen

26. aprila:
Statendam, Boulogne, Sur Mer, Rotterdam. (Prvič), Naš izlet.
Paris, Havre
Olympic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg Antwerpen
Augustus, Napoli, Genova

27. aprila:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Minnetonka, Cherbourg

1. maja:
Mauretania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen

2. maja:
Dresden, Cherbourg, Bremen

3. maja:
France, Havre
Vulcania, Trst
Homeric, Cherbourg
Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

4. maja:
Belgenland Cherbourg, Antwerpen
Minnekahda, Boulogne Sur Mer
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg

8. maja:
Aultania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen

9. maja:
Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen
Berlin, Cherbourg, Bremen

10. maja:
Ile de France, Havre. (Glavni pomladanski izlet.)
Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Majestic, Cherbourg
Arabic, Cherbourg Antwerpen
Karlsruhe, Boulogne Sur Mer, Bremen
Republic, Cherbourg, Bremen

11. maja:
Minnewaska, Cherbourg
Albert, Ballin, Cherbourg, Hamburg
Conte Biancamano, Napoli, Genova

13. maja:
Reliance, Cherbourg, Hamburg

15. maja:
Paris, Havre
Berengaria, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

17. maja:
New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Olympic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Minnesota, Boulogne Sur Mer
Columbus, Cherbourg, Bremen
Roma, Napoli, Genova

18. maja:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg

22. maja:
Presidente Wilson, Trst (Izlet)
Mauretania, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen

23. maja:
Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen

24. maja:
France, Havre
Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Homeric, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen

25. maja:
Minnetonka, Cherbourg
New York, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova

29. maja:
Aquitania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen

30. maja:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Dresden, Cherbourg, Bremen

31. maja:
Ile de France, Havre (Izlet)
Statendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Augustus, Napoli, Genova

26. junija:
Paris, Havre (IZLET)

26. julija:
Ile de France, Havre (IZLET)

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
Ile de France 29. mar.; 19. apr.
Paris 5. aprila; 26. aprila.
France 3. maja; 24. maja.
(Ob polnoči.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnosti — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

NARAVNOST V TRST

Skupno Potovanje
po **COSULICH** progi
priredimo dne
29. MARCA 1929
NA NAJNOVEJŠI MOTORNI LADJI
"Vulcania"

ki ima 24,000 ton prostornine, je 632 čevljev dolga, 80 čevljev široka in 91 čevljev visoka. Motorji razvijajo 33,000 konjskih sil in vozi z brzino 20 vozlov na uro.

TA PARNIK VOZI 11 do 12 DNI DO TRSTA, iz TRSTA do Ljubljano pa vozi vlak samo 4 ure.

Za nabavo potnih listov in vsa pojasnila se obrnite na

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

DODELJENE SO NAM NAJBOLJŠE KABINE

VSEBINA:

Jugoslovanski motiv
Koledarski del
Denar, ki dela predsednike
Pes
Deset eksperimentov, ki so pretresli svet
Sovražniki športa v starem veku
Izgubljena Kolumbina
Thomas Alva Edison
Poganka
Nov triumf človeškega genija
Sočivni vrt tekom poletja
L e k
Možje, ki kopljejo premog
Trideset let Mozambiqua
Vročinski rekordi prejšnjih stoletij
Granite iz vsemirja
Ford in njegovi delavci
Mrtvi v vinogradu
Zakonsko pravo v Združenih državah
Saj se ne izplača

ČITAJTE
Slov.-Amer. Koledar
za leto 1929

CENA 50 CENTOV

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St New York

VSEBINA:

Iz zgodovine polarnih ekspedicij
Z letalom preko Severnega tečaja
Nobilova blamaža
Novci in papirnati denar v Združenih državah
O dednem pravu in zapuščinskem davku
Ivan Zorman
Kirurgija primitivnih ljudstev
Zavarovanje proti nesreči
Inozemci in lovsko pravo
Žena in mati v zgodovini
Kakšna razlika
Potovanja v Evropo
Cvetke z livade za mlade in stare
M I
Najvišja poselja sveta
Šaljivke in zbadljivke
Koliko prednikov ima vsak človek